

Χανς Έριχ Νόσσακ

Η καταστροφή

Ξένη λογοτεχνία, Σειρά: Ανασύροντας από τη λήθη, αρ. 3

Εισαγωγή – Μετάφραση: Αλέξανδρος Κυπριώτης

Επίλογος: Ζίγκφριντ Λεντς

Εκδόσεις Σκαρίφημα

σελ. 31-35

Τη νύχτα του Σαββάτου ξημερώνοντας Κυριακή με ξύπνησε η Μίζι. Φώναζε από πάνω: «Δεν τ' ακούς καθόλου; Μήπως θα ήταν καλύτερα να σηκωθείς;» Μεσ στον ύπνο μου δεν άκουσα τον συναγερμό· στον ερεικώνα ακούς τις σειρήνες που ουρλιάζουν σαν γάτες κάπου σε μακρινά χωριά μόνο όταν είναι κατάλληλη η κατεύθυνση του ανέμου. Άλλωστε είχαμε συνηθίσει χρόνια ολόκληρα να μην σηκωνόμαστε απ' το κρεβάτι με τον συναγερμό, παρά μόνο όταν από τα κάπως έντονα αντιαεροπορικά πυρά υποθέταμε ότι γινόταν όντως πραγματική επίθεση· μια συνήθεια που σε πολλούς τούς κόστισε τη ζωή τους.

Εγώ ήθελα κι αυτή τη φορά να δώσω μια απρόθυμη απάντηση και να γυρίσω απ' το άλλο πλευρό, τότε το άκουσα. Πετάχτηκα επάνω κι έτρεξα ξυπόλυτος έξω, σ' εκείνον τον θόρυβο, που αιωρούνταν σαν ένα πιεστικό φορτίο ανάμεσα στους καθαρούς αστερισμούς και στη σκοτεινή γη, ούτε εδώ ούτε εκεί, παρά παντού στον χώρο· δεν υπήρχε διαφυγή.

Στα βορειοδυτικά ξεχώριζαν οι λόφοι στην από 'δώ και στην από 'κεί πλευρά του Έλβα με φόντο το στενό σύθαμπο της ημέρας που 'χε περάσει. Αθόρυβα έσκυβε το τοπίο στο έδαφος, για να μην το βρούνε. Διόλου μακριά υπήρχε ένας προβολέας· άκουγες διαταγές, που αμέσως έχαναν κάθε σύνδεση με τη γη και διαλύονταν στο τίποτα. Νευρικός ψηλαφούσε ο προβολέας τον ουρανό, καμιά φορά συναντιόταν με άλλους δείκτες, που όπως κι εκείνος ταλαντεύονταν μακριά πέρα δώθε· ύστερα σχημάτιζαν για μια στιγμή γεωμετρικά σχήματα και σκελετούς αντίσκημων, για ν' απομακρυνθούν πάλι ο ένας απ' τον άλλον τρομαγμένοι. Ήταν λες κι εκείνος ο θόρυβος ανάμεσα στον ουρανό και τη γη τής απορροφούσε το φως και την καθιστούσε άσκοπη. Αλλά τ' αστέρια φώτιζαν όπως στην ειρήνη διαπερνώντας το αόρατο κακό.

Δεν τολμούσες να πάρεις αέρα, για να μην τον εισπνεύσεις. Ήταν ο θόρυβος χιλίων οκτακοσίων αεροπλάνων, που πετούσαν απ' τον νότο προς το Αμβούργο σε αδιανόητα ύψη. Είχαμε ήδη ζήσει διακόσιες ή και περισσότερες επιθέσεις, ανάμεσά τους κάποιες πολύ μεγάλες, αλλά αυτό ήταν κάτι εντελώς καινούργιο. Και ωστόσο αμέσως ήξερες: ήταν αυτό που περίμεναν όλοι, που σαν ίσκιος αιωρούνταν εδώ και μήνες πάνω απ' ό,τι κάναμε και μας κούραζε, ήταν το τέλος. Εκείνος ο θόρυβος θα κρατούσε μιάμιση ώρα, κι ύστερα τρεις νύχτες της ερχόμενης εβδομάδας άλλη μια φορά. Ομοιόμορφος κρατιόταν στον αέρα. Ομοιόμορφο τον άκουγες κι ύστερα, όταν το πολύ δυνατότερο βουητό των αντιαεροπορικών βολών αυξανόταν και γινόταν ακατάπαυστα πυρά. Μόνο καμιά φορά, όταν μεμονωμένες μοίρες άρχιζαν τις επιθέσεις χαμηλών πτήσεων, δυνάμωνε και άγγιζε με τα φτερά του το έδαφος. Και όμως εκείνος ο τρομερός θόρυβος ήταν πάλι τόσο διαπερατός, που και κάθε άλλος ήχος ακουγόταν: όχι μόνο οι βολές των αντιαεροπορικών κανονιών, το σκάσιμο των οβίδων, το συριστικό βουητό των βομβών που έριχναν, το τραγούδι των θραυσμάτων των αντιαεροπορικών κανονιών, όχι, ακόμη κι ένα εντελώς σιγανό θρόισμα, όχι πιο δυνατό από ένα ξερό φύλλο που πέφτει από κλαδί σε κλαδί, και για το οποίο μεσ στο σκοτάδι δεν υπήρχε καμία εξήγηση.

Ο θόρυβος με γύρισε αμέσως πίσω. Δεν θυμάμαι πλέον αν με ρώτησε κάτι η Μίζι και τι απάντηση της έδωσα εγώ. Είναι πιθανό να φωνάξαμε κάτι μεταξύ μας από πάνω προς τα κάτω, αλλά δεν θα ήταν πολλές κουβέντες· διότι εκείνος ο θόρυβος έκανε όλα τα λόγια ψεύδη και τις λέξεις τις τσαλαπατούσε ανυπεράσπιστες. Ήταν μισή ώρα περασμένα μεσάνυχτα. Τα παράθυρα της καλύβας δεν είχαν κουρτίνες, ντυθήκαμε μεσ στο σκοτάδι και μεσ στο περιβάλλον που δεν είχαμε συνηθίσει χτυπούσαμε πάνω στα έπιπλα. Ύστερα η Μίζι κατέβηκε τη σκάλα με τις δυο βαλίτσες. Εγώ σήκωσα την καταπακτή, χώθηκα μέσ' απ' το άνοιγμα να κατέβω τη σκαλίτσα, μέχρι που μόνο το κεφάλι μου έμεινε πάνω απ' έξω· η Μίζι μού έδωσε

τις βαλίτσες και δεν ξέρω και τι άλλο ακόμη, κι εγώ τα κατέβασα όλα κάτω. Τότε χτύπησα σ' ένα ράφι στο κελάρι· ένα γυάλινο μπολ, που δεν ήταν δικό μας, έπεσε στο χώμα κι έσπασε. Και μέσα στο κελάρι εκείνος ο θόρυβος ίσως, μάλιστα, να ήταν ακόμη πιο δυνατός· οι τοίχοι δονήθηκαν απ' αυτόν, το έδαφος του ερεικώνα μεταφέρει τους ήχους πολύ μακριά. Ανάψαμε το κερί για την εκκλησία, που το είχαμε βάλει μέσα σ' ένα ανθοδοχείο. Νομίζω ότι η Μίζι το έσβησε σε λίγο πάλι, για να κάνει οικονομία. Εγώ παράκουσα την παράκληση που εμπεριέχετο στην ερώτηση της Μίζι: Δεν θέλεις κι εσύ να μείνεις καλύτερα κάτω; Την άφησα να κάθεται μόνη της εκεί κάτω, σ' ένα μικρό σκαμνί, τυλιγμένη σε κουβέρτες. Ανέβηκα πάλι προς τα πάνω κι έκλεισα την καταπακτή από πάνω της. Ή ίσως και να την έκλεισε μόνη της η Μίζι πιστεύοντας ότι έτσι θα είναι πιο ασφαλής. Αλλά ασφαλής από τι; Και πόσο πολύ μάς χώριζαν τον έναν απ' τον άλλον οι λεπτές σανίδες εκείνης της καταπακτής! Όλα αυτά ήσαν παράλογα, και αν τα σκεφτείς, σε πιάνει μια αστείρευτη συμπόνια για κάθε πλάσμα, και βουβαίνεσαι, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να γίνουν λυγμοί τα λόγια. Ακόμη και σήμερα δεν μπορούμε ν' ακούσουμε μουσική, πρέπει να σηκωνόμαστε και να φεύγουμε. Όταν λέω μουσική, εννοώ κάτι σαν τον Αέρα του Μπαχ ή κάτι παρόμοιο. Έχει κάτι παρηγορητικό, αλλά αυτή η παρηγοριά ακριβώς μας κάνει να αισθανόμαστε ότι γυμνοί και αβοήθητοι είμαστε εκτεθειμένοι σε μια δύναμη που θέλει να μας εξοντώσει. Πήγαινα εκείνες τις νύχτες πέρα δώθε πάνω στη στενή λωρίδα μεταξύ του λαχανόκηπου και του συρματοπλέγματος που περιέφρασε το κτήμα· εκεί η θέα προς τον βορρά ήταν ελεύθερη. Καμιά φορά σκόνταφτα πάνω σ' ένα βουναλάκι που το 'χαν φτιάξει τυφλοπόντικες· μια φορά έπεσα κάτω, γιατί μπερδεύτηκε το πόδι μου σ' έναν θάμνο σμέουρα.